

Pestbeleid

Inleiding

Dit pestprotocol heeft als doel dat alle kinderen zich op de BSO veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar de BSO te komen.

Pesten gedefinieerd

Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meerdere klasgenoten, waardoor deze niet meer in staat is / zijn zichzelf te verdedigen.

- Pesten is systematisch
- Er is sprake van ongelijke machtsverdeling
- Heeft ingrijpende gevolgen voor het slachtoffer
- Het slachtoffer kan niet voor zichzelf opkomen.

Relatief nieuwe manieren van pesten zijn het digitaal en mobiel pesten. Kinderen of jongeren gebruiken dan het internet (bijvoorbeeld pesten via MSN) of pesten elkaar door vervelende berichten via de mobiele telefoon te sturen.

Het verschil tussen plagen en pesten	
Plagen	Pesten
Gebeurt onbezonnen of spontaan	Gebeurt met opzet; van te voren is nagedacht over wie, waar en wanneer
Heeft geen kwade bijbedoelingen	Wil iemand bewust kwetsen of kleineren
Duurt niet lang, gebeurt niet vaak en is onregelmatig	Kan langer blijven duren, gebeurt meer dan eens, is systematisch. Houdt niet vanzelf op
Speelt zich af tussen gelijken	De strijd is ongelijk, de pestkop voelt zich machtig als het slachtoffer zich onmachtig voelt
Is meestal te verdragen of zelf plezierig, maar kan ook kwetsend zijn	Er zijn geen positieve bedoelingen. Het doet pijn, het kwetst
Meestal één tegen één	Meestal een groep (pester(s), meelopers, supporters) tegenover gepeste(n)
De rollen liggen niet vast; nu eens plaagt de ene en dan weer de andere	Heeft een vast structuur. De kinderen met pestgedrag zijn meestal dezelfde, de gepeste(n) ook. Als slachtoffers wegvallen, wordt vaak een nieuw slachtoffer gezocht
De pijn is, lichamelijk of geestelijk, draaglijk en van korte duur. Soms wordt ze als prettig ervaren: (plagen is kusjes vragen)	Als er niet op tijd wordt ingegrepen kunnen de lichamelijke en geestelijke gevolgen ingrijpend zijn en lang nawerken
De relaties worden na het plagen meteen weer hervat	Het is niet makkelijk om na het pesten een even wichtige relatie te vinden; herstel gaat moeizaam
Het geplaagde kind blijft volwaardig lid van de groep	Het gepeste kind is geïsoleerd, voelt zich eenzaam en voelt dat het niet meer bij de groep hoort
De groep lijdt niet onder de plagerijen, of vindt meteen haar draai terug	De groep lijdt onder een dreigend, onveilig gevoel. Iedereen is angstig, kinderen vertrouwen elkaar niet meer, zijn meer open of spontaan. Weinig echte vriendjes

Omschrijving pestgedrag

Signalen:

- Altijd een bijnaam, nooit een eigen naam noemen
- Zogenaamd leuke opmerkingen maken over een groepsgeenoot
- Een groepsgeenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over huidskleur, kleding, haardracht en/of andere uiterlijke kenmerken zoals beugel, bril enz.
- Persoonlijke eigendommen kapot maken
- Isoleren, buitensluiten
- Op weg naar huis achterna rijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan, bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Kenmerken:

- Bewust iemand kwetsen of kleineren
- Het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (het stopt niet vanzelf)
- Een ongelijke strijd: de pester ligt altijd boven
- De pester heeft geen positieve bedoelingen: hij/zij wil pijn doen, vernielen of kwetsen
- Persten gebeurt meestal door een groep (de pester en meelopers) tegenover een geïsoleerd slachtoffer
- Een vaste structuur; de pesters zijn meestal dezelfde, evenals de slachtoffers

Gevolgen:

- De gevolgen kunnen (zowel lichamelijk als geestelijk) pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook heel lang naslepen
- Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen, het herstel verloopt moeizaam
- Isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind, maar ook bij de pesters en de meelopers
- De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat, iedereen is angstig en wantrouwt elkaar, is weinig open of spontaan en telt weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

Als er dan toch gepest wordt: curatieve aanpak

Pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van de medewerkers. Het is belangrijk dat het aan de pedagogisch medewerker wordt gemeld door ouders, groepsgenoten of andere betrokkenen.

Als het pestgedrag gesignaleerd wordt, moet er vanaf het begin aantekeningen worden gemaakt in het kinddossier van alle betrokkenen.

De gepeste ondersteuning geven

- De gepeste serieus nemen en aangeven dat je actie gaat ondernemen
- Medeleven tonen, luisteren en vragen: door wie en hoe er wordt gepest
- Nagaan hoe het kind zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Indien nodig laten we het kind zien hoe het ook anders kan reageren
- Nagaan welke oplossing het kind zelf kan bedenken
- De sterke kanten van het kind benadrukken
- Stelling nemen t.a.v. het pesten: het gedrag afkeuren

De pester stoppen

- In gesprek aangeven dat je het gedrag afkeurt, zoeken naar de reden van pesten
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste
- Excuses laten aanbieden
- Aangeven dat de pester zich moet houden aan de afspraken en omgangsregels
- Eventuele sancties bespreken
- Afspraken maken over gedragsveranderingen
- Naleving van deze afspraken: goed bespreekbaar maken en houden
- De pester helpen om andersoortig gedrag te laten zien, positief gedrag belonen
- De pester helpen problemen op te lossen

Meelopers aanspreken

De meeloper is een passieve pester en medeplichtig. Blijft op afstand en doet niets om het pesten te stoppen. Hij/zij neemt het niet op voor het slachtoffer, lacht mee met de pester vooral ook omdat hij/zij bang is zelf gepest te worden.

- Bespreken in de groep en stimuleren dat de kinderen zelf hun standpunt bepalen
- Bespreken dat meedoen veelal leidt tot verergering van het probleem
- Laten inzien wat het effect is voor de gepeste
- Aangeven dat pestgedrag geen klikken is, je vraagt alleen hulp bij zaken die je zelf niet (meer) kunt oplossen
- Attenderen op de gedrags- en omgangsregels

School deelgenoot maken

Omdat BSO de Bouwhof gekoppeld is aan basisschool de Bouwhof is de kans groot dat het pesten ook op de school voorkomt. Daarom is het belangrijk dat er een goed contact is met de basisschool. Ook moet er contact zijn met de desbetreffende leerkracht van het gepeste kind, de pester en de meelopers.

Als het pesten blijft doorgaan

Als het pesten doorgaat, gaan we activiteiten ondernemen waarin alle vijf betrokken partijen (gepeste, pester, meelopers, pedagogisch medewerkers en ouders) aandacht krijgen, het zogenoemde vijfsporenbeleid.

Het vijfsporenbeleid

1. Hulp aan het gepeste kind

- Adviezen: probeer bespreekbaar te maken waarom het kind gepest wordt
- Gesprekken met ouders eventueel samen met locatiemanager en/of pedagogisch medewerker
- Indien mogelijk aanmelding realiseren bij het ZorgTeam, maatschappelijk werk, JGZ etc.;
- Indien mogelijk Sociale Vaardigheidstraining aanvragen
- Plan van aanpak maken

2. Aanpak van het gedrag van de pester

- Straffend gesprek voeren omdat hij geen veiligheid heeft geboden en ondanks de verzoeken/verboden toch met het pesten is doorgedaan
- Gesprekken met ouders eventueel samen met locatiemanager en /of pedagogische medewerker. Ouders kunnen het gedrag van hun kind niet ontkennen. Gegevens liggen vast in het kind dossier
- Probleemoplossend gesprek voeren door pedagogisch medewerker eventueel samen met de locatiemanager. Onderzoeken wat de reden voor het pestgedrag kan zijn: (weinig aandacht ouders, ouders corrigeren gedrag niet, zelf gepest zijn, reactie op bepaalde smaak-, geur- en kleurstoffen, slecht voorbeeld van ouders of andere volwassenen; blootstelling aan geweld via TV of computerspelletjes). Als de oorzaak enigszins duidelijk is, kan de pedagogisch medewerker proberen de gevoeligheid van de pester voor wat hij met het gepeste kind uithaalt te vergroten
- Aanmelding realiseren bij het ZorgTeam, maatschappelijk werk, JGZ etc.
- Indien mogelijk Sociale Vaardigheidstraining aanvragen
- Plan van aanpak maken, aangeven wat er van de pester wordt verwacht en wat er zal gebeuren als hij/zij niet stopt. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd en ondertekend door het kind, zijn/haar ouders(verzorgers), de pedagogisch medewerker en de locatiemanager

3. Aanpak van de meelopers

- Maken van duidelijke afspraken via gesprekken
- Gemaakte afspraken worden – na een van tevoren vastgestelde termijn – gecontroleerd
- Er wordt contact opgenomen met de ouders/verzorgers van deze kinderen
- Nauwkeurige verslaglegging

4. Pedagogisch medewerkers

- Gemaakte afspraken worden aan de BSO-medewerkers doorgegeven
- Tijdens de maandelijkse werkoverleggen vindt collectieve controle op de gemaakte afspraken plaats (afspraken worden geëvalueerd en waar nodig bijgesteld)
- De pedagogisch medewerker moet informatie hebben over achtergrond, signalen, gevolgen, oorzaken en aanpak

5. Ouders

- Worden goed geïnformeerd en betrokken bij verdere activiteiten om het pesten te stoppen

Sanctiebeleid

Bij een pestbeleid past ook een sanctiebeleid. Het moet voor iedereen duidelijk zijn welke maatregel bij welk gedrag genomen wordt en wie de sanctie kan opleggen.

Gedrag	Sanctie	Verantwoordelijkheid van
Enmalig geconstateerd gedrag	Gesprek over omgangsregels . Bespreken eventuele sancties	Pedagogisch medewerker
Pesten blijft doorgaan	Straffend gesprek pester Gesprek met meelopers Gesprek ouders/verzorgers	Pedagogisch medewerker eventueel ondersteund door locatiemanager
Pesten blijft toch doorgaan	Gesprek met pester Gesprek met meelopers Gesprek met ouders/verzorgers Afspraken over te verwachten gedrag worden schriftelijk vastgelegd en ondertekend.	Pedagogisch medewerker ondersteund door locatiemanager/ medewerker afdeling Pedagogiek/ Clustermanager
Negatief gedrag blijft gehandhaafd. Geen verbetering merkbaar.	Schorsing-verwijdering conform de algemene voorwaarden	Locatiemanager in overleg met medewerker afdeling Pedagogiek en clustermanager.

Adviezen aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op de BSO gebeurt, maar op straat (in de wijk) probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken
- Pesten op de BSO kunt u het beste met de pedagogisch medewerker bespreken
- Vind u geen gehoor voor uw verhaal neem dan contact op met de locatiemanager van de betrokken locatie
- Door positieve stimulering kan het respect vergroot worden of weer terug komen
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek; elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goed gedrag van uw kind;
- Blijf contact houden met de pedagogisch medewerker van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de locatie staat

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen;
- Oordeel niet te hard over de pester en zijn/haar ouders, realiseer u zelf dat de scheidslijn tussen gepeste, pester en meeloper erg dun is.

Tot slot 10 gouden regels

1. Je beoordeelt anderen niet op hun uiterlijk.
2. Je sluit een ander kind niet buiten
3. Je komt niet zonder toestemming aan de spullen van een ander kind.
4. Je scheldt een kind niet uit en verzint geen bijnamen.
5. Je lacht een ander kind niet uit.
6. Je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn.
7. Je accepteert een ander kind zoals hij of zij is.
8. Je bemoeit je niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen.
9. Als je zelf ruzie hebt, praat je het eerst uit, lukt dit niet dan vraag je hulp aan de pedagogisch medewerkers.
10. Als je ziet of merkt dat een kind wordt gepest, vertel je dit aan de pedagogisch medewerker. Dit is geen klikken!

OMGANGSREGELS PCBO SCHOLEN

kinderen centraal

Wij gaan zorgvuldig om met de spullen van een ander en van onszelf

Wij praten met en niet over elkaar

Wij mogen op een goede manier boos zijn

Wij komen niet aan een ander als die dat niet wil

Wij zijn allemaal verschillend en dat mag

Wij doen er alles aan om problemen samen op te lossen

Wij lachen met en niet om elkaar

PCBO
Protestants Christelijk Basisonderwijs Apeldoorn

WWW.PCBOAPELDOORN.NL

No Blame aanpak

Voorbereiding Stap 1: gesprek met het slachtoffer

Om jezelf voor te bereiden op een gesprek met een gepeste leerling kan het handig zijn de volgende vragen voor jezelf te stellen:

- Wat weet je over deze leerling?
- Wat is me opgevallen de laatste tijd m.b.t. deze leerling?
- Is de leerling de laatste weken/maanden veranderd?
- Welke positieve eigenschappen heeft deze leerling?
- Wil ik de ouders inlichten of niet?

Voor de leerlingen is het fijn dat ze worden waargenomen en dat iemand geïnteresseerd is in hun situatie.

Bestaat de mogelijkheid dat de peestsituatie opnieuw gaat optreden kan je met de leerling afspreken dat hij/zij jou altijd kan benaderen.

Stap 1 Gesprek met het slachtoffer

Aanpak gesprek met het slachtoffer:

- relatie opbouwen
- vertrouwen opbouwen
- rustig in gesprek komen

Enkele voorbeelden (als leerling als gevolg van pestgedrag niet op school was)

- *fijn dat je gekomen bent*
- *ik ben blij dat je naar school bent gekomen voor dit gesprek*
- *Maak je niet ongerust - het gaat niet over je prestaties of dat je er enkele dagen niet op school was dat komt wel goed*

Het is handig te beginnen met je eigen waarnemingen over wat er gebeurd is dat geeft de leerling het gevoel dat je op de hoogte bent en dat hij/zij er niet alleen voor staat.

Enkele voorbeelden

- *Het is me opgevallen dat je de laatste tijd vaker ziek was*
- *Je bent een goede voetballer ik zie je de laatste tijd niet meer meedoen*
- *Het valt me op dat je de laatste tijd alleen speelt op het schoolplein en ik vraag me af of er reden is daarvoor?*
- *Je ouders zijn bezorgd*

Vragen hoe het met de leerling gaat

Het is belangrijk de leerling de mogelijkheid te geven te openen. In deze fase gaat het er niet om wat allemaal precies gebeurd is binnen de peestsituatie maar eerder om contact en na te gaan hoe het met hem/haar gaat op school in het algemeen.

Enkele voorbeelden

- *Ga je graag naar school?*
- *Voel je je hier op je gemak?*
- *Ik heb de indruk dat je je de laatste tijd niet op je gemak voelt op school – ik ken je anders. Is dat zo?*

Vraag naar de wens om verandering

Waarschijnlijk vertelt het slachtoffer dat het niet zo goed gaat, dat er moeilijkheden zijn met andere leerlingen. Dit is een goede gelegenheid te vragen of de leerling graag wil dat het weer goed komt of weer beter gaat worden op school.

- *Stel dat het weer zo kan worden als vroeger wil je dat?*
- *Wil je graag dat jouw situatie veranderd/verbeterd?*
- *De situatie zo als die nu is is niet leuk. Niet voor jou maar ook niet voor de klas ik heb er alle vertrouwen in dat we dat kunnen veranderen en ik weet ook al hoe. Wil je dat?*
- *Ik wil je graag weer zien lachen, zie je dat voor je?*
- *Ik weet zeker dat ik je kan helpen, wil je dat?*

Positief en betrokken zijn

Normaal gesproken willen de slachtoffers dat de situatie beter wordt. Maar omdat het slachtoffer de laatste tijd veel heeft meegemaakt hebben sommige leerlingen er geen vertrouwen meer in dat het weer beter wordt. Daarom is het belangrijk een positieve instelling tegenover het slachtoffer te benadrukken en te laten zien dat je een weg weet uit deze situatie.

- *Het is niet in orde wat er gebeurd is!*
- *Ik vind het belangrijk dat niemand bang naar school hoeft te gaan.*
- *Ik wil graag dat jij je lekker kan voelen op school. Niemand hoeft bang naar school te gaan ook jij zou niet bang hoeven te zijn.*
- *Jij bent niet de enige die dit overkomt. Dit is ook anderen overkomen. Het is eerder gelukt dit soort situaties te stoppen en ik weet hoe we jouw situatie kunnen veranderen.*
- *Ik weet zeker dat het niet erger gaat worden voor jou. Ik ben overtuigd dat jouw situatie gaat verbeteren nadat wij maatregelen hebben genomen. Wat denk je, wil je het proberen?*

Uitleg geven over de aanpak

Nadat de leerling heeft aangegeven dat hij/zij graag wil dat de situatie gaat veranderen en jij hebt aangegeven dat jij er alles aan gaat doen dat de situatie gaat veranderen, is het moment gekomen uit te leggen wat je gaat doen.

1. Uitleg geven over de steungroep
 - *Ik ga met enkele leerlingen uit je klas praten.*
 - *Met hen ga ik overleggen hoe wij jouw situatie en die van de klas kunnen verbeteren.*
 - *Er zijn kinderen bij de steungroep die jij leuk vindt maar er zitten ook kinderen bij die niet aardig tegen je deden.*
2. Slachtoffer erbuiten houden
 - *Jij hoeft niets te doen – ik ga alles regelen.*
 - *Jij hoeft er niet bij te zijn – ik ga het gesprek voeren.*
3. Zekerheid geven
 - *Het is belangrijk voor jou te weten dat niemand gestraft wordt en niemand in de problemen komt.*
 - *Ik ga niets doen waardoor Bas (pester) nog bozer op je gaat worden. Niemand die meedoet aan het gesprek komt in de problemen.*

Leerlingen voor de steungroep kiezen (samen met het slachtoffer)

Uit de praktijk blijkt dat het handig is met medeleerlingen te beginnen die positief bezet zijn.

- *Wie vind je aardig, met wie wil je graag bevriend zijn?*
- *Wie uit de klas is je vriendje/vriendin?*
- *Wie heeft je wel eens geholpen/ wie denk je zal je helpen?*

Het kan soms moeilijk zijn te vragen welke kinderen de problemen veroorzaken want dat zou als klikken kunnen worden beschouwd.

- *Om je te kunnen helpen moet ik weten wie niet aardig/lelijk tegen je doet.*
- *Wie doet naar tegen je (hoofdacteurs)?*
- *Wie doet er nog mee, wie is er verder bij betrokken(meeloper, toeschouwer)?*

Vertrouwelijkheid en brief of tekening

Misschien vindt het slachtoffer het leuk om een brief te schrijven aan de groep of een tekening te maken om te laten zien of horen hoe het met hem/haar gaat of hoe hij of zij zich voelt door de pestsituatie. Jij legt uit aan de leerling dat jij de brief in de groep gaat voorlezen. Hij/zij hoeft dus verder niets te doen. De rest kan hij/zij aan jou overlaten.

Misschien zijn er dingen besproken die je absoluut niet verder mag vertellen, als dat niet eerder al afgesproken is is nu het moment hierover afspraken te maken

Soms wil het slachtoffer niet dat zijn naam genoemd wordt – dat is helaas niet mogelijk. Je kan uitleggen dat je geen details over de omstandigheden hoeft te noemen maar de leerlingen moeten wel weten over wie het gaat.

Afspraak maken over nabespreking

Aan het eind van het gesprek maak je een afspraak over de nabespreking over 8 tot 14 dagen.

De leerling zelf hoeft verder niets te doen maar je geeft haar/hem wel opdracht te kijken in hoeverre de situatie is veranderd.

Voor het geval dat de leerling heel bang is, is het handig af te spreken dat hij/zij altijd bij jou terecht kan.

Vorbereidingsfase voor stap 2 (praten met steungroep)

De steungroep bevat 6 tot 8 leerlingen.

- Aanvoerder
- Meeloper
- Leerlingen die tot nu toe niets met het pestgedrag te maken hadden en tot een oplossing kunnen bijdragen

- 50 % Aanvoerder, meelopers
- 50% andere leerlingen

Uitnodiging steungroep (nog steeds voorbereidingsfase)

- De uitnodiging is persoonlijk (op middelbare scholen worden scholieren vaak schriftelijk uitgenodigd)
- De uitnodiging wordt uitgesproken als een wens om hulp/steun bij de oplossing van een probleem
- De reden voor de uitnodiging wordt nog niet precies genoemd

Gesprek met de steungroep (nog steeds voorbereidingsfase)

- Het gesprek vindt plaats tijdens lestijd
- Hierbij is het handig rekening te houden met leerkrachten van leerlingen uit andere klassen mbt toetsen enz.
- Het gesprek duurt gemiddeld een half uur tot drie kwartier
- De steungroep steunt de leerkracht met het doel de peestsituatie te laten stoppen – de groep steunt niet de gepeste leerling

- Binnen school zijn normaal gesproken de leerkrachten verantwoordelijk de peestsituatie te beeindigen. Alleen hebben de leerkrachten hierbij hulp nodig van de leerlingen. Juist die hulp vraag jij van de steungroep
- De leerkracht die het gesprek met de steungroep leidt moet vertrouwen van de groep hebben
- Het is niet handig een leerkracht het gesprek te laten leiden die zelf op dit moment onderdeel van het probleem is of met de leerlingen uit andere redenen niet goed overweg kan

Vorbereiding voor jezelf (houding, instelling)

Mijn houding tegenover de steungroep

- *Hoe blijf ik waarderdend ondanks de moeilijke situatie?*
- *Hoe voorkom ik het maken van verwijten tegenover de pester of meelopers?*
- *Hoe maak ik de leerlingen duidelijk dat ik hun steun nodig heb?*
- *Duidelijk de sterke kanten en bekwaamheden van de leerlingen benoemen*

Hoe bouw ik het gesprek op met de steungroep

- *Duidelijk sturen*
- *Blijf waarderdend*
- *Niet oordelen*
- *Geen eigen ideeën inbrengen voor de oplossing*
- *Verwijten onderling vriendelijk onderbreken*
- *Niet reageren op provokaties of aanvallen tegenover het slachtoffer*
- *Leidt het gesprek steeds weer naar de toekomst (hoe kan de situatie verbeteren?)*
- *Houdt oogkontakt*
- *Betrek alle leerlingen van de steungroep bij het gesprek – iedereen is belangrijk voor de oplossing*

Einde voorbereiding stap 2

Stap 2 Organiseer een bijeenkomst met de steungroep

Het gesprek met de steungroep (nu echt)

- Voorbereiding ruimte
- Kring of ronde tafel
- Goede sfeer creëren
- Begroeting van ieder kind
- Soms een hand geven als teken dat hier iets belangrijks gaat gebeuren

Inleiding gesprek

In het begin weten de leerlingen nog niet wat hun te wachten staat. Het is daarom handig een positieve insteek te kiezen

- *Fijn dat jullie hier zijn*
- *Jullie zijn uit de les gehaald, ik hoop dat is geen probleem voor jullie*
- *Je kan de groep informeren hoe lang het gesprek gaat duren*

Je komt tot het onderwerp

- *Jullie vragen zich zeker af waarvoor jullie hier gekomen zijn*
- *De reden is dat ik jullie hulp nodig heb*
- *Met jullie medeleerling (Bas) gaat het niet zo goed*

Bas vindt het niet meer leuk op school

Stap 3 Uitleg probleem

Op dit moment is het belangrijk geen verwijten te maken, in de ik-taal te spreken en te laten zien dat jij je zorgen maakt

- *Ik maak me zorgen over Bas. Ik wil deze situatie graag verbeteren*
- *Ik ben geschrokken over het feit dat iemand op onze school bang is om naar school te gaan omdat hij zich niet meer veilig voelt.*

- *Ik vind het belangrijk dat onze school een veilige plek is voor alle leerlingen. Ik denk dat wij alle een steentje kunnen bijdragen dat niemand bang hoeft te zijn op school. Daarom heb ik jullie uitgenodigd om jullie te vragen wat wij met zijn allen zouden kunnen doen dat Bas zich weer veilig voelt op school.*

Belangrijk: Geen feiten noemen wat er precies is gebeurd in de peestsituatie. Je gaat ook geen details vertellen waarover je met het slachtoffer hebt gepraat. In eerste instantie ga jij vertellen hoe het slachtoffer zich voelt. Ook het woord "pesten" ga je niet gebruiken.

Voor het geval dat het slachtoffer een tekening heeft gemaakt of een brief heeft geschreven kan jij die nu aan de groep voorlezen of laten zien.

Aan het einde van deze fase is het iedereen in de groep duidelijk wat het probleem is.

Stap 4 Deel de verantwoordelijkheid

Omgaan met schuld verwijten

Nadat het probleem is uitgelegd voelen sommige kinderen zich misschien ongemakkelijk. Nu is het belangrijk duidelijk te maken aan de groep dat het hier niet om straf of schuld gaat maar dat wij hier met zijn allen zijn om de situatie te verbeteren.

Voor het geval dat leerlingen uit de steungroep beginnen met verwijten of iemand gaan beschuldigen is het handig er niet op de verwijt in te gaan maar naar de toekomst te kijken.

- *Het is niet belangrijk voor mij uit te zoeken wie wat gedaan heeft maar hoe wij het probleem kunnen oplossen en wat wij kunnen doen dat Bas weer naar school gaat.*
- *Er zijn een hoop dingen gebeurd die niet leuk zijn. Het verleden kunnen wij niet meer veranderen. Maar wij kunnen met zijn allen kijken hoe het in de toekomst beter kan worden.*

Waarom heb je deze leerlingen in de steungroep gevraagd?

Nadat de leerlingen hebben gehoord wat het probleem is vragen zij zich soms af waarom zij erbij zitten. De leerlingen willen dan vaak weten waarom zij zijn uitgenodigd om te helpen. Het is dus handig tegenover iedere leerling een reden te kunnen noemen waarom hij/zij erbij zijn.

- *Ik heb jullie uitgenodigd omdat jullie volgens mij de juiste leerlingen zijn die mij kunnen helpen*
- *Jullie kennen Bas en jullie klas het best*
- *Ik heb jou (naam) uitgenodigd omdat het mij al vaker opviel dat jij goede ideeën hebt hoe je iemand kan helpen*
- *Jij (naam) hebt een goed contact met de meeste leerlingen uit de klas. Het is makkelijk voor jou anderen dingen uit te leggen die voor de klas belangrijk zijn.*
- *Jouw juf heeft mij verteld dat jij (naam) altijd heel betrokken bent als het met iemand niet goed gaat.*

Stap 5 Ideeën en voorstellen verzamelen

Nu is het voor de kinderen in de steungroep duidelijk dat niemand gestraft of beschuldigd wordt. Dat geeft hun gelegenheid naar oplossingen te kijken. Ieder kind krijgt de ruimte eigen ideeën in te brengen om de situatie te verbeteren.

- *Hebben jullie een idee wat ieder van jullie zou kunnen doen?*
- *Wat zouden jullie leuk vinden als jullie in deze situatie waren?*

Het is belangrijk de verzamelde ideeën vast te houden en ieder idee aan een leerling te koppelen

- *Wil jij (naam) Bas het huiswerk thuis langsbrengen*
- *Wil jij (naam) met Bas op het schoolplein spelen*
- *Wil jij (naam) met Bas een keer afspreken om te spelen*

Stap 6 Spreek je vertrouwen uit tegenover de groep

Bedanken

Je bedankt de steungroep voor al die goede ideeën en de steun. Je geeft de verdere oplossing in hun handen.

- *Ik wil jullie bedanken voor jullie hulp*
- *Jullie hebben veel ideeën verzameld en ik weet zeker dat het voor Bas zo weer mogelijk wordt om zich goed te voelen. Ik denk dat het voor de hele klas fijn is als de sfeer weer beter wordt.*
- *Ik vertrouw op jullie steun en ben overtuigd dat jullie dat voor elkaar krijgen.*

Nabespreking afspreken

Aan het eind van het gesprek met de steungroep maak jij een afspraak voor een nabespreking

- *Over 10 tot 14 dagen wil ik graag nog eens met jullie praten om te horen hoe jullie de situatie inschatten*
- *Ik ga jullie dus nog eens uitnodigen*
- *Ik ga jullie dan een op een vragen voor een gesprek*
- *Ik weet nog niet precies wanneer maar ik ga jullie dan direct aanspreken*

Afscheid met handslag (sommige leerkrachten werken met briefjes waarop de hulp opdrachten van het enkele kind staan en die zij het kind meegeven).

Stap 7 Nabespreking met het slachtoffer

Na de situatie vragen. Kinderen vertellen normaal gesproken uit zichzelf over de ontwikkeling. Als je wel vragen wilt stellen:

- *Hoe ging het de laatste weken?*
- *Hoe voel je je nu?*
- *Wat is er verbeterd?*
- *Wat heb je verder nog nodig, wat wil je nog graag anders?*
- *Is er nog iets dat ik voor je kan doen?*

Afsluiting

Als de situatie verbeterd is:

- *Als de situatie weer slechter gaat worden – laat het me aub snel weten.*

Als de situatie niet voldoende is verbeterd

- *Ik ga nogmaals met jouw medeleerlingen praten en dan opnieuw met jou overleggen wat wij het beste verder kunnen doen*

Nabespreking met de steungroepleden (apart)

Met ieder lid van de steun groep voer je een apart gesprek. Door de leerling apart te spreken heeft deze de mogelijkheid eerlijker te zijn wat tot een betere begrip kan leiden. Ook is het uit preventie reden van voordeel ieder lid van de groep op haar of zijn bijdrage voor de oplossing aan te spreken. Omdat de leerling zich persoonlijk verantwoordelijk voelt. Het is niet om de leerling te controleren of alsnog te beschuldigen of straffen. Ook hier is het belangrijk waardering te tonen voor de bijdrage van ieder leerling van de steungroep.

Tijd: De gesprekken duren tussen 5 tot 10 minutjes.

Uitnodiging: Het is handig van tevoren vast te leggen in welke volgorde de leerlingen naar je toe komen.

Pauze: Je kan de gesprekken ook b.v. in de pauze of op het schoolplein voeren en dan over meerdere dagen verdelen. Het is echter niet handig de gesprekken onder tijdsdruk te voeren ook al zijn het maar korte gesprekken.

Opbouw gesprek:

- *Wij hadden afgesproken dat ik iedereen nog eens aanspreek hoe het nu gaat met Bas. Ik ben benieuwd hoe jij de situatie nu inschat en of jij vindt dat de situatie verbeterd is.*
- *Vind jij het goed dat wij nu over de situatie gaan praten?*

- *Fijn dat jij bent gekomen – is het okee voor jou nu uit de les te worden gehaald?*

Aansluitend vraag jij de leerling over de situatie:

- *Wat heb jij waargenomen?*
- *Wat denk jij hoe het nu gaat met Bas?*
- *Wat denk jij is verbeterd?*
- *Wat denk jij zou moeten gebeuren dat Bas zich beter voelt in de klas?*
- *Hoe vond jij de steungroep?*
- *Hoe gaat het met jou nu?*

Afsluiting

Als de situatie is verbeterd bedank je de leerling voor de steun en hulp.

Als de situatie niet voldoende is verbeterd dan geef jij aan dat er nog een bijeenkomst met de groep zal plaatsvinden en dank jij de leerling voor de hulp.

Hoofdstuk 7: Plan van aanpak voor het beleid

Wie

Pedagogisch medewerker Ci, pedagogisch medewerker Ca, pedagogisch medewerker W, leidinggevende DOK13, directeur basisschool, leerkrachten, ouders/verzorgers en eventueel een stagiaire.

Wat

Bij pesten gaat het om systematisch vernederend, intimiderend of vijandig gedrag, gericht op steeds dezelfde persoon die zich daartegen niet kan of wil verweren. Pesten is dus iets anders dan plagen, waar het vaak om kleine incidenten gaat.

Waar

Locatie BSO de Bouwhof.

Waarmee

Pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van de medewerkers. Het is belangrijk dat het aan de pedagogisch medewerker wordt gemeld door ouders, groepsgenoten of andere betrokkenen. Als het pestgedrag zichtbaar is, of door onderzoek (bij vermoeden of horen van anderen) wordt bevestigd, worden vanaf het begin aantekeningen gemaakt in het kinddossier van alle betrokkenen.

In het protocol staat beschreven hoe je om moet gaan met het pestgedrag.

Wanneer

Elke keer als er signalen van pestgedrag worden gesignaleerd kan het protocol erbij gepakt worden en kan er gehandeld worden.